Wytyczne do zadania problemowego

Ad 1. Nadzorca układu powinien był zbadać, czy zachodzą przesłanki do odmowy dokonania obwieszczenia dnia układowego.

Zgodnie z art. 226a ust. 2 i 3 prawa restukturyzacyjnego (dalej p.rest.), dokonanie obwieszczenia dnia układowego jest niedopuszczalne, jeżeli w ciągu ostatnich dziesięciu lat dłużnik prowadził postępowanie o zatwierdzenie układu, w którym dokonano obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego, albo w ciągu ostatnich dziesięciu lat umorzono postępowanie restrukturyzacyjne prowadzone wobec dłużnika, z wyjątkiem sytuacji, gdy umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego nastąpiło za zgodą rady wierzycieli. W przypadku stwierdzenia zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2, nadzorca układu odmawia dokonania obwieszczenia.

Przesłanki umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego określone są w art. 325 i art. 326 p.rest. Istotnym dla oceny przytoczonego stanu faktycznego jest art. 326 ust. 2 p.rest., który brzmi:

Sąd umarza postępowanie sanacyjne, jeżeli dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu oraz zobowiązań, które nie mogą być objęte układem. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do zaspokajania zobowiązań, jeżeli opóźnienie w ich wykonaniu przekracza 30 dni.

Przed podjęciem decyzji o obwieszczeniu dnia układowego nadzorca układu powinien był zbadać:

- czy wobec dłużnika w okresie ostatnich 10 lat było prowadzone postępowanie restrukturyzacyjne;
- w jaki sposób zakończyło się to postępowanie;
- jeżeli zakończyło się ono umorzeniem postępowania, to jaka była przyczyna umorzenia.

W przypadku dłużnika Jacka K. postępowanie sanacyjne zakończyło się umorzeniem postępowania dnia 15 kwietnia 2023 r., zatem niecałe trzy lata przed ustaleniem dnia układowego. Podstawą umorzenia była informacja zarządcy, że dłużnik nie reguluje bieżących zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania sanacyjnego i nie pokrywa kosztów tego postępowania od co najmniej sześciu miesięcy oraz ustalenie, że wartość majątku dłużnika (stanowiącego jedynie ruchomości, w tym pojazdy) i wysokość przychodów jego firmy są tak niskie, że dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i regulowania zobowiązań, co wyczerpuje dyspozycję art. 326 ust. 2 p.rest. W sprawie nie zachodzi wyjątek związany z umorzeniem postępowania restrukturyzacyjnego za zgodą rady wierzycieli.

Reasumując, czynność polegająca na dokonaniu obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego była nieprawidłowa. Nadzorca układu miał obowiązek w oparciu o art. 226b p.rest. odmówić dokonania obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego wraz z uzasadnieniem podstaw odmowy.

Pomimo dokonanego obwieszczenia, nadzorca układu posiada uprawnienie do złożenia wniosku o uchylenie skutków obwieszczenia i powinien wystąpić z takim wnioskiem (art. 226f p.rest).

Po analizie pisma Banku Spółdzielczego w T. podstawą wniosku o uchylenie skutków obwieszczenia powinny być ujawnione okoliczności opisane w art. 226a ust. 2 p.rest., czyli fakt umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego w okresie 10 lat przed dniem wszczęcia

postępowania o zatwierdzenie układu. Nadto nadzorca układu we wniosku o uchylenie skutków obwieszczenia powinien powołać się na wskazane przez wierzyciela Bank Spółdzielczy w T. okoliczności, które miałyby prowadzić do pokrzywdzenia wierzyciela (wszczęcie postępowania o zatwierdzenie układu i obwieszczenie o ustaleniu dnia układowego celem uniknięcia zaawansowanej już egzekucji).

Jednocześnie należy zaznaczyć, że przesłanka opisana w art. 226a ust. 2 p.rest. jest przesłanką wystarczającą do uchylenia skutków dokonania obwieszczenia.

Ad 2. Wierzyciel Bank Spółdzielczy w T. ma uprawnienie do złożenia wniosku o uchylenie skutków dokonania obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego. Wniosek składa się do sądu restrukturyzacyjnego właściwego dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika – art. 15 ust. 1 i 4 p.rest.

Zgodnie z art. 226f p.rest., na wniosek wierzyciela, dłużnika lub nadzorcy układu sąd uchyla skutki dokonania obwieszczenia, o którym mowa w art. 226a ust. 1 p.rest., jeżeli prowadzą one do pokrzywdzenia wierzycieli lub jeżeli zostaną ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 226a ust. 2 p.rest. Przed wydaniem postanowienia sąd może przesłuchać dłużnika, wierzyciela lub nadzorcę układu. Na postanowienie w przedmiocie uchylenia skutków dokonania obwieszczenia przysługuje zażalenie. Prawomocne postanowienie o uchyleniu skutków dokonania obwieszczenia obwieszcza się.

W przedstawionym stanie faktycznym, podstawą uchylenia skutków dokonania obwieszczenia powinny być:

1/ ujawnione okoliczności opisane w art. 226a ust. 2 p.rest., czyli fakt umorzenia postępowania sanacyjnego na podstawie art. 326 ust. 2 p.rest. w okresie 10 lat przed dniem wszczęcia postępowania o zatwierdzenie układu (ustalenia dnia układowego);

2/ wykorzystanie postępowania o zatwierdzenie układu w celu blokowania egzekucji, co rodzi podstawę do uznania, że dokonane obwieszczenie, z uwagi na jego skutki wynikające z art. 312 ust. 1 w zw. z art. 226e p.rest., zmierza do pokrzywdzenia wierzycieli.

Art. 226e w zw. z art. 226d p.rest stanowią, że od dnia dokonania obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego, art. 312 p. rest. stosuje się odpowiednio. Z kolei zgodnie z normą art. 312 ust. 1 p.rest – postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania.

Wierzyciel Jan B. w opisanym stanie faktycznym powinien wystąpić ze skargą na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. Wierzyciel ten w skardze powinien podnieść bezpodstawne zawieszenie egzekucji. Jan B. dochodzi wierzytelności – renty z tytułu wywołania niezdolności do pracy, do której nie stosuje się art. 312 ust. 1 p.rest. (cytowanego wyżej) o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego na skutek obwieszenia o ustaleniu dnia układowego. Art. 312 ust. 5 p.rest. stanowi bowiem, że do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę przepisów ust. 1-4 nie stosuje się. Zatem komornik sądowy nie miał podstaw do zawieszenia egzekucji w oparciu o obwieszczenie o ustaleniu dnia układowego dłużnika Jacka K. Skargę na czynności komornika wierzyciel Jan B. powinien wnieść do sądu za pośrednictwem komornika, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Właściwym do rozpoznania skargi jest sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby komornika prowadzącego egzekucję (art. 767 § 1 i 5 kpc).